

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicae, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

Decisiones De Matrimonio

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Decisio XVIII. Argumentum. Præmissa Impedimentorum Matrimonialium Definitione, Etymologia, ac Divisione in impedientibus tantum; & in dirimentibus; & quòd impedientia statui possunt etiam à singulis ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94595](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94595)

Basilii Pontius lib. 3. cap. 15. num. 5. Comitulus in Resp. Moral. libr. 1. quest. 145. Rebelius part. 2. libr. 2. quest. 10. sect. 6. num. 46. & alii, quos nominat, sed confutat Diana part. 3. tract. 4. resol. 289. & part. 11. tract. 2. resol. 70. quæ nunc existunt in Dianæ Coordinati tom. 2. tract. 6. resol. 19. & resol. 25. in qua §. 5. citat plures alias Decisiones Rotaes; & meritò quidem, nam propter eminentiam Auditorum Rotæ, eorum opinio prævalere debet dictis cuiuscunque privati Doctoris. Menochius conf. 1196. num. 2. aded ut (juxta Lotterium De Re Benefic. libr. 1. quest. 1. num. 80.) Vix posset excusari à maxima arrogantia Iudex, qui in iudicando defecisset ab opinione tantorum Patrum, sue prudentiæ innixus.

DECISIO XVIII.

ARGUMENTUM.

Præmissa Impedimentorum Matrimonialium Definitione, Etymologia, ac Divisione in impediens tantum; & in dirimentibus; & quod impediens statui possunt etiam à singulis Episcopis, & à Principibus Laicis; circa dirimentia ostenditur, eorum inductionem provenire tantum vel à Summo Pontifice, vel à Conciliis Generalibus, vel à Legitima consuetudine; non etiam ab Episcopis, neque à Laica Potestate. Refertur Historia nullitatis Matrimonii Ducis Aureliæ, vulgò d' Orleans, Fratris Ludovici XIII. Regis Galliæ de Anno 1634. tanquam contracti sine consensu ipsius Regis: & circa eandem, ac circa Matrimonia filiorum familias plura notatu digna ponuntur ex Caramuelis, ac Tonduti relationibus. Tandem, An consuetudo possit abrogare impedimenta? Et an his detentus peccet contrahendo.

SUMMARIUM.

- 1 Parochis, ac Confessariis necessaria est scientia Impedimentorum Matrimonialium.
- 2 Impedimentum Matrimonii quid sit?
- 3 Impedimenti Etymologia.
- 4 Impedimenta Matrimonii à quo Jure procedant?
- 5 Impedimenta à Jure naturali provenientia quæ sint?
- 6 Impedimenta à Jure Ecclesiastico emanantia, quæ?
- 7 Impedimentorum Matrimonii divisio.
- 8 Scotus Doctor subtilis quo anno vivebat?
- 9 Impedimenta Matrimonii tempore Scoti, & ejus carmina.
- 10 Impedimenta eadem hujus temporis, & eorum Versus.

- 11 Impedimenta impediens tantum olim duodecim, & quæ?
- 12 Nunc quatuordecim, & quæ?
- 13 Episcopi possunt Impedimenta impediens statuere.
- 14 Principes quoque seculares
- 15 Decretum Senatus Veneti contra contrahentes Matrimonia absque debitis solemnitatibus; & Proclama Reſtorum Padue.
- 16 Impedimenta dirimentia an fieri possint?
- 17 An per ea mutetur Materia, Forma, ac Ministri Matrimonii?
- 18 Concilia Generalia, ac Summus Pontifex constituunt Impedimenta dirimentia.
- 19 Pontifex an sine justa causa possit statuere Impedimentum dirimens? Vel aliquem facere inhabilem ad Matrimonium?
- 20 Consuetudine an Impedimenta dirimentia possint introduci?
- 21 Consuetudo inducens Impedimentum dirimens an à Papa approbata esse debeat?
- 22 Episcopi in eorum Diœcesi nova Impedimenta dirimentia statuere non possunt.
- 23 Episcopi tantam Jurisdictionem habent, quantam eis Papa concedit.
- 24 S. Congr. Cardinalium Declarationes, quod sint valida Matrimonia contracta coram Parocho invito.
- 25 Principes Laici an possint statuere impedimenta dirimentia Matrimonium?
- 26 Caramuelis relatio de potestate Principum Laicorum circa Impedimenta dirimentia Matrimonium.
- 27 Caroli Calvi Regis Franciæ Filia nulliter nupsit sine consensu Patris.
- 28 Ducis Aureliæ Fratris Regis Galliæ Matrimonium nullum. Et cur?
- 29 Baptaglini Episcopi Mucerini narratio ejusdem Matrimonii.
- 30 Parlamenti Parisiensis Sententia super nullitate d. Matrimonii Anno 1634.
- 31 Clerus Gallicanus confirmat nullitatem d. Matrimonii Anno 1635.
- 32 Tonduti relatio de nullitate Matrimoniorum in Gallia, contra Regias ordinationes initorum.
- 33 Meldæ, vulgò Meaux civitas in Gallia.
- 34 Filii familias in Gallia nulliter nubunt, parentibus invitis.
- 36 Consuetudine dirimuntur Matrimonia in Gallia, imita sine consensu Regis, & Parentum.
- 36 Nullitas Matrimonii Fratris Ludovici XIII. Regis Galliæ Anno 1634 iustificatur.
- 37 Clotarii Regis Galliæ tempore erat consuetudo requirendi consensum Regis pro Matrimoniis consanguineorum ejus.

38. Consue-

- 38 *Consuetudo prædicta rationalis demonstratur.*
 39 *Consuetudo an possit abrogare Impedimenta dirimentia.*
 40 *Impedimento detentus, & contrahens an peccet? & an valide contrahat, si credat habere impedimentum dirimens, quod non habet?*

IN præcedentibus actum est de quidditate Matrimonii, atque Sponsalium; nunc differendum venit de impedimentis; in quorum intelligentia, scientia, & cognitione versari esse debent Parochi, atque Confessarii pro bona directione animarum, non solum in contrahendis Matrimoniis de futuro; sed etiam in Confessionibus Sacramentalibus pro Matrimoniis præteritis, in quibus non raro irrepperunt impedimenta etiam dirimentia; & opus est remedio, quod suggerere Confessarii non valent, si ipsi omnia impedimenta rectè non noverint; idè in meo oneroso Ministerio, (quod per annos quadraginta continuos exercui) sub regimine huius Episcopatus Patavini nunquam satis laudatorum Antistitem, ac verè Ecclesiasticorum Principum, & vigilum Pastorum GEORGII CORNELII, & GREGORII CARDINALIS BARBADICI examinandi, & approbandi Confessarios; eos præcipuè circa impedimenta Matrimonii interrogabam, & instructos esse volebam; aliter iisdem mandatum audiendi Confessiones constanter denegabam. Igitur antequam ad explicationem singulorum impedimentorum accedamus, de ipsis tria generatim sunt videnda.

Primò: Quid sit Impedimentum Matrimonii?

Secundò: Quot sint Impedimenta; & quomodo dividantur?

Tertiò: Quibus competat potestas statuendi Matrimonialia impedimenta?

Quo ad primum: Gobatus in *Theolog. Exprim. tract. 9. num. 6.* ait, quòd *Impedimentum Matrimonii est conditio, seu circumstantia, cum qua non licet inire Matrimonium.* Eminentiſ. Cardin. de Lauræa in *4. Sent. tom. 3. disp. 18. num. 1.* dicit quòd nomine impedimenti, respectu Matrimonii, aliud non est intelligendum, nisi res, actio, formalitas, relatio, vel quid simile, quod facit, ut Matrimonium sit vel illicitum, & irritum; vel tantum illicitum. Thomas Tamburinus de *Matrimon. lib. 8. cap. 1. num. 1.* scribit, *Impedimentum esse id, quod obstat, ne Matrimonium aut valide, aut licite contrahatur.* Ex his deduci potest sequens definitio, videlicet: *Impedimentum Matrimonii est inhabilitas, illud contrahere volentium, proveniens vel à naturali, vel ab Ecclesiastico Jure; per quam, si de facto contrahant, aliquando illicitè tantum; aliquando illicitè, & invalide simul contrahunt.* Dicitur inhabilitas tanquam genus; & denotat incapacitatem, impotentiam, & defectum facultatis progrediendi ad actum celebrandi contractum Matrimoniale in illis, qui aliquo impedimento juridico detinentur: impedimentum enim ita nominatur quasi pedum tenimentum; seu obstaculum, ne quis progredi, seu transire possit,

sit, prout vult. Hinc in exercitiis farcinæ, allaque involucra vulgò bagaglio, appellantur impedimenta, quia obstant concitato cursui, ac velocitati militum juxta id, quod de iisdem militibus ponit Julius Cæsar lib. 1. *Bell. Gall.* ibi: *Ad impedimenta, & carros suos se contulerunt.* Impedimenta autem Matrimonii non sunt quid physicum, quod detineat contrahentes, sed quid morale, seu legale, obſtans, & resistens eorum desiderio, ac voluntati; ad exemplum irregularitatis, quæ in rebus sacris impedit vel suscipere Ordines, vel susceptos exercere; seu ad similitudinem Legum Civilium, quæ prohibent debitoribus publicarum gravaminum accessum in Consilium Civitatis; vel non insignitis Lauræa Doctorali se professores gerere Legum, sive Medicinæ. Dicitur in definitione, quòd prædicta inhabilitas provenit vel à *Jure Naturali*, vel à *Jure Ecclesiastico*; quia utrumque Jus est principium, fons, & origo, unde ipsa impedimenta dimanant; siquidem cum de Jure naturæ omnis contractus involuntarius, idèst initus sine libera voluntate contrahentium, sit invalidus; ita ex hoc jure naturali procedunt impedimenta, quæ concernunt conjuges contrahentes absque libera voluntate; & talia sunt Error, Vis, Metusque cadens in constantem virum, aut ignorantia personæ, vel ejus conditionis, cum qua aliquis contrahit, putans aliam esse vel in substantia, vel in qualitate ab illa; dicit enim Aristoteles 2. *Ethic. cap. 5. Involuntarium esse, quod vi, vel ignoracione accidit.* Item cum jure naturali nulli sint omnes illi contractus, in quibus res, quæ traditur vel non est libera, vel non est apta ad illum contractum, sic ex eodem jure procedunt impedimenta ligaminis, & coire non valentis; nam corpora eorum, qui cum his impedimentis contrahunt, aut non sunt habilia, aut non sunt libera, ut mutantur in Matrimonii contractum; ut plenè differit, ac doctè demonstrat Eminentiſ. Cardin. de Lauræa d. *disp. 18. art. 1.* per totum. Similiter ex Jure Ecclesiastico procedunt cætera impedimenta concernentia graduum propinquitatem in triplici cognatione, Naturali, Spirituali, ac Legali; item Affinitatis; prout etiam Voti solemnitis castitatis, criminis, cultus disparitatis, raptus Sponsæ, atque clandestinitatis; hæc enim omnia statuta sunt ab Ecclesia ad bonum regimen animarum; & ut fideles cum debita honestate, ac decentia vivant; ad quem effectum inducta sunt etiam impedimenta tantum, de quibus singillatim in decursu harum Decisionum erit agendum. Tandem dicitur, per quam inhabilitatem, qui contrahunt aliquando illicitè tantum; aliquando illicitè, ac invalide simul contrahunt; ex quibus verbis sumitur sequens Impedimentorum omnium divisio. Idcirco:

Quo ad secundum: Si quærimus quot sint ipsa impedimenta; & quomodo dividantur? Respondetur, unicam, sed famolam esse Impedimentorum Matrimonii divisionem; videlicet, quòd alia sunt impedimenta, simulque Matrimonium dirimentia; alia verò, impedimenta tantum. Sanchez de *Matrim. lib. 7. disp. 6.* Basilius Pontius eod. *tract. lib. 6. in princ.* Gobatus d. *tract. 9. n. 6.* Mastrius *disp. 7. num. 327.* Emin. Card. de Lauræa d. *disp. 18. art. 1. & 2.* novissimè doctissimi Salmanticenses *tract. 9. de Matrim. c. 11. in princ.* ita

jus Sacerdotis, quibus omnibus postea novum contrahere connubium vetitum erat. *cap. De eo. 30. quest. 1. cap. 2. De Pœnitent. & Remission.* Ultima verba *Vel si pœniteat Solemniter; aut Monialem accipiant*, repræsentant publicos Pœnitentes, prout eos, qui ausi essent ducere Monialem in Uxorem; hi enim omnes arcebantur à thoro conjugali, ut in pœnitentiæ lamentis se vehementer, dum vixerint, afficerent, ut ait *text. in cap. Hi ergo. 27. quest. 1. & cap. Antiqua 33. quest. 2.* & copiosè disserit Morinus in *Commentar. Histor. De Sacramento Pœnitentiæ libr. 5. tit. 22. in quo à num. 3. & seqq.* cumulat plurimos Sacros Canones prohibentes contrahere Matrimonium his, qui aliquo enormi delicto erant affecti; subdens *ibid. num. 17.* hunc Ecclesiasticæ disciplinæ rigorem durasse usque ad *Annum. 1200.* postea verò remissius actum esse, itaut in præsens serventur quatuor illa impedimenta tantum, quæ jam explicuimus, nempe *Sacratum tempus, Vetitum, Sponsalia, Votum*; ut notant Moralistæ, ac Sum-

12 mistæ omnes, præter P. Georgium Gobatum, qui *d. tract. 9. Experiment. Theol. n. 9.* addit, Constantiæ in *Synodalibus Constitutionibus part. 1. tit. 16. n. 41* aliud impedimentum impediens haberi, nempe *Heresi Sponsæ*; subdit tamen, quodd in locis mixtæ Religionis non solet peti ulla dispensatio circa hoc impedimentum, quando aliqua Acatolica Catholico nubit; & de talium Matrimonii disputat diffusissimè *d. tract. 9. à v. 212.* & nos dicemus infra ad impedimentum dirimens Disparitatis cultus.

Quo ad Tertium; in quo quaeritur, quibus competat potestas statuendi Matrimonialia impedimenta? Observandum est, quodd circa Impedimenta impeditentia tantum nullus est, qui neget, esse in Ecclesia potestatem ea præfigendi pro bono regimine populi Christiani, & ideo non solum Summos Pontifices, ac Concilia Generalia, sed etiam Episcopos, & Concilia Provincialia posse hæc impedimenta statuere, prout ad bonum, & quierem Provinciæ, vel Diæcesum cognoverint expedire, ut scribunt Salmanticenses *d. tract. 9. de Matrim. cap. 11. num. 1.* ubi in his impedimentis impediens tantum extendunt hanc potestatem etiam ad Principes sæculares, qui prohibere possunt, ne Matrimonia fiant certis modis, aut formis, scandalum, rixas, vel alia incommoda in perniciem quietis publicæ causantibus; Hujus rei exemplum habemus in Libro Litterarum Pastoralium s. m. Eminentissimi, ac Reverendissimi GREGORII CARDINALIS BARBADICI, olim hujus Diæcesis Patavinæ Pastoris Vigilantissimi, in quo quidem Libro *ad pag. 86. 87. & 88.* legitur Proclama Excellentissimorum Dominici Gritti Potestatis, & Aloysii Georgii Capitanei Paduæ diei 5. Septembris 1676. quia in executione Decreti Serenissimi Principis, ac Senatus Venetiarum die 28. Februarii 1662. emanati, prohibent sub gravissimis pœnis, ne qui audeant contrahere Matrimonium absque debitis solemnitatibus per Ecclesiâ statutis, & præcipuè ne ex abrupto comparentes cum duobus testibus coram Parocho, & sic ad ejus præsentiam, & dictorum testium, fraudulenter, violenter, nullisque denunciationibus præmissis Matrimonium ineant. Idcirco. ut supra dictum

Doct. Clericali Tom. II. Lib. VI.

est, de his impedimentis impediens tantum, & quæ faciunt Matrimonia illicita, sed non invalida, dubitat nemo, ea posse decerni ab utroque Superiore Ecclesiastico, & Laico.

At de impedimentis dirimentibus, & Matrimonia annullantibus, videtur difficultas, tum quia si Matrimonium consideretur ut contractus Civilis, debet relinqui sub tota libertate, quæ illi convenit de Jure naturali; tum eò magis quia si consideretur ut Sacramentum, nulla humana potestas immutare potest ejus materiam, formam, & ministros, cum hæc omnia sint à Christo Domino instituta; & immutatio videtur fieri quando præfigitur impedimentum dirimens, & irritum reddens Matrimonium, et si initum cum materia, cum forma, & à ministris per Filium Dei in elevatione hujus contractus ad esse Sacramenti determinatis. His tamen non obstantibus, certum est in Ecclesia Catholica esse potestatem statuendi etiam impedimenta dirimentia; imò hoc est de fide non solum ex Concilio Senonensi sub Clemente VII. de quo in *tom. 5. Concilior. cap. 17.* sed etiam ex Concilio Tridentino *sess. 24. de Matrim. can. 4.* in quo ita definitum: *Si quis dixerit Ecclesiam non potuisse instituere impedimenta Matrimonii dirimentia, vel in his constituendis errasse. Anathema sit.* Hoc idem tradiderunt ante prædictorum Conciliorum plura sæcula Scotus in 4. *Sent. dist. 4. l. 1. & N. & Sanctus Thomas in 4. dist. 34. art. 1. ad 4. & in addit. 3. p. q. 50. art. Unic.* prout etiam *libr. 4. contra Gentes cap. 78.* & consentiunt omnes Theologi, ac Canonistæ, quos longa serie allegat Sanchez *de Matrim. libr. 3. disp. 4. per totam.* quibus concordant inter novissimos Salmanticenses *d. tract. 9. cap. 11. dub. 1.* Basilius Pontius *libr. 6. cap. 1. num. 8.* Maltius *d. disp. 7. num. 329.* atque Eminentiss. Cardin. de Lauræa *disp. 18. art. 3.* Respondent autem omnes rationibus in contrarium adductis; videlicet; & primam, quodd licet Matrimonium sit de Jure naturæ tanquam contractus, potest restringi ad certas condiciones, & qualitates contrahentium, ut honestè, & sine fraude celebretur, prout in cæteris contractibus civilibus præscribuntur formalitates, sine quibus remanent invalidi, & irriti. Ad Secundam, sumpto etiam Matrimonio, prout est, tanquam Sacramento, Ecclesia per instituta impedimenta dirimentia non immutat Materiam, Formamvè, aut Ministros Sacramenti à Christo præscriptos; quia Christus elevando Matrimonii contractum ad esse Sacramenti statuit pro Materia, & Forma contractum legitimum, ac pro Ministris personas legitimas; condiciones autem, qualitates, formalitates, & alia requisita pro legitimitate contractus, atque contrahentium Matrimonium, non fuerunt ab ipso Christo Domino præscripta; sed illas præscribendi reliquit potestatem Ecclesiæ suæ, juxta temporum, locorum, nationum, & morum hominum circumstantias. Quapropter Matrimonia inita cum impedimentis dirimentibus sunt nulla, & invalida, non ex mutatione Materie, Formæ, ac Ministrorum à Christo institutorum, sed quia Materia, ac Forma non est legitima; sive quia Ministri non sunt legitimi, prout requirit institutio Christi, à quo non omnis contractus Matrimonialis factus est Ma-

P

teria,

teria, & Forma Sacramenti Matrimonii; neque omnis Masculus, & Foemina instituti sunt Ministri ejusdem Sacramenti; sed tantummodo contractus, ac contrahentes legitimi, ut latius differunt Salmanticenses d. cap. 11. à num. 4. & seqq. Basilius Pontius d. libr. 6. cap. 1. num. 10. 11. & 12. Mastrius d. disp. 7. num. 330. & Eminentiss. Cardin. de Lauræa d. disp. 18. num. 41.

Porro appellatione Ecclesiæ habentis potestatem instituendi impedimenta dirimentia Matrimonium venire Ecclesiam Universalem, idest Concilia Generalia, ac ejusdem Ecclesiæ Universalis caput, nempe Summum Pontificem omnes scribentes concedunt; quia ab initio ipsius Ecclesiæ per omnia subsequenta seculatum à Conciliis Generalibus, tum à Summis Pontificibus usque ad tempus Tridentini Concilii dirimentia impedimenta fuerant statuta, tam circa gradus consanguinitatis, affinitatis, ac publicæ honestatis, quam circa clandestinitatem, Votum solemne castitatis, Ordinem Sacrum, & alia, prout exemplificat Eminentiss. Cardin. de Lauræa d. disp. 18. art. 4. à num. 48. & seqq. & notant Salmanticenses d. cap. 11. num. 7. Pontius d. libr. 6. cap. 1. num. 12. & aliis relictis, Sanchez d. lib. 7. disp. 1. in qua num. 6. advertit, requiri justam causam, ut per Pontificem statuatur novum impedimentum dirimens, & num. 7. plurimos DD. allegat docentes, posse alicui privato prohibere, ex causa justa (puta magnæ disparitatis) ne contrahat Matrimonium sub poena nullitatis; quod etiam affirmat Mastrius d. disp. 7. num. 332. & 333. etsi nunquam auditum sit, Pontifices hanc prohibitionem fecisse, & eam facere non expedire scribat Navarrus libr. 4. consilior. tit. de Sponsalib. in 1. edit. cons. 24. At in 2. edit. tit. de Matrim. contra interd. Eccl. cons. 1. Idcirco iidem Doctores circa hanc potestatem statuendi, & inducendi impedimenta dirimentia de tribus tantum dubitant, & questionem faciunt, videlicet de Consuetudine, de Episcopis, atque de Principibus Laicis, & de his nunc est agendum.

Quo ad Consuetudinem: etsi Sanchez d. libr. 7. disp. 4. à n. 5. & seqq. multas excitet difficultates, ac diversos modos dicendi Doctorum, quos ibi cumulat; ipse tamen num. 11. sic suam opinionem firmat. Existimo, consuetudinem legitime præscriptam, ac rationi consonam (qualis petitur cap. fin. De Consuetud. ad Legem statuendam, & statutam derogandam) vires habere inducendi novum impedimentum dirimens, ac subinde Matrimonium, adversus eam consuetudinem initum, esse nullum, idque solam consuetudinem posse absque scandalo, & adminiculo alterius Juris, nec ad eam inducendam considerari scientiam Pontificis; sed eo ignorante, posse talem consuetudinem legitime præscribi, suumque operari effectum; dummodo sit consuetudo mixta Clericorum, & Laicorum. Hanc Sanchezianam sententiam approbant, & amplectuntur omnes Theologi Scholastici, atque Morales, inret quos Basilius Pontius libr. 6. cap. 4. n. 6. N. Cornejo disp. 7. dub. 4.

Suarez de Legibus libr. 7. cap. 19. num. 14. Castropalaus eod. tract. disp. 3. punct. 4. §. 5. num. 1. Bonacina de Matrim. qu. 3. punct. 1. num. 7. Averfa quest. 9. sect. 3. Velf. Deinde, ubi adducit text. in cap. 1. De cognat. Spirit. in cap. Super eo. eod. tit. & in cap. Quod dilectum de Consanguin. in quibus præcipitur, nulla, & irrita habenda esse Matrimonia inita contra impedimentum dirimens à consuetudine introductum. Concors est supradictis DD. etiam Mastrius d. disp. 7. num. 335. ubi tamen rejicit tanquam inutilia verba illa Sanchezii, quod consuetudo mixta introducta sit Clericis, atque Laicis; cum Clerici Matrimonia non contrahant, atque Studiosissimi Salmanticenses d. tract. 9. de Matrim. cap. 11. punct. 1. ubi num. 22. na loquuntur: Dicendum itaque est, quod si consuetudo sit rationabilis, & legitime præscripta, taciteque à Summo Pontifice approbata, per eam possunt nova impedimenta dirimentia introduci, fierique inhabiles ad contrahendum, qui aliàs erant habiles jure Canonico. Probatur in primis ratione generali, quia consuetudo legitime præscripta habet vim Legis cap. fin. de Consuetud. & tradit. D. Thomas 1. 2. q. 97. art. 3. Sed per leges possunt introduci impedimenta dirimentia, quibus sunt inhabiles, qui aliàs erant habiles ad contrahendum. Ergo & per consuetudinem. Et ideo in cap. Cum olim. De Cleric. conjug. dicitur, consuetudine fieri inhabiles ad beneficium, qui aliàs erant habiles. Ergo etiam ad Matrimonium. Specialiter vero pro Matrimonio in cap. 1. De Cognat. Spirit. ubi dicitur valere Matrimonium inter duorum compatrum filios, nisi consuetudo Ecclesiæ, quæ scandalum generet, aliter se habere noscatur. Hucusque Salmanticenses, qui num. 23. subdunt, ea verba, Quæ scandalum generet, à pluribus DD. declarari, de consuetudine, cujus violatio scandalum generet. Covarruvias in 4. Decret. 2. p. cap. 6. §. 1. num. 8. Henriquez libr. 12. cap. 1. num. 5. Angelus. Verb. Matrimonium 3. Impedim. 17. Sed ipsi Salmanticenses repetunt dicentes: Sed etiam si scandalum ex violatione consuetudinis non generetur, si tamen fuerit legitime introducta sufficit ad statuenda nova impedimenta dirimentia. Confirmantur omnium supradictorum DD. sententiæ communi omnium Theologorum doctrina, quod impedimentum dirimens Disparitatis Cultus sola consuetudine est introductum in Ecclesia, Sanchez libr. 7. disp. 71. num. 8. Gobat. tract. 9. num. 214. Mastrius disp. 7. n. 504. Eminentiss. Cardin. de Lauræa disp. 32. num. 39. & nos infra Decis. XXVI. Porro Fagnanus in d. cap. 1. De Cognat. Spirit. num. 18. & in cap. Quod super. in fin. De Consanguin. & Affinit. opinatur, non sufficere, si consuetudo sit præscripta, nisi etiam sit à Summo Pontifice approbata, & de ea certam habeat scientiam; quamvis Averfa de Matrim. d. quest. 9. sect. 3. Velf. Hoc autem limitant &c. teneat, quod non requiratur expressa, & formalis approbatio ejusdem consuetudinis à Pontifice facta, sed sufficiat tacita, & virtualis; & idem affirmant contra Fagnanum Gobatus d. tract. 9. d. Matrim.

trim. num. 25. & Basilius Pontius d. libr. 6. cap. 4. num. 6.

Quo ad Episcopos, pariter disputant DD. an ipsi habeant in suis Diocesibus potestatem statuendi nova impedimenta dirimentia, sicut habet Summus Pontifex in tota Ecclesia? Et omnes concorditer respondent, eos de facto illam non habere, quia talis potestas soli Summo Pontifici semper fuit, & est reservata; unde non iniucundus est casus, quem refert Gobatus d. tract. 9. n. 19. cuiusdam Praefuli praeservidi, qui ad extirpandum abusum in sua Diocesi familiarem eorum, qui sub praetextu infirmitatis, vel alio simili. Parochum ad se vocabant, illoque praesente, ac duobus testibus Matrimonia repente contrahebant, antequam Parochus effugere posset; decrevit, & sancivit, ut Matrimonia, si quae deinceps hoc modo fierent, invalida, nulla, & irrita essent. Quaesitum fuit postea, an tale Decretum, & huiusmodi sanctio Episcopalis haberet vim irritandi Matrimonia inita coram Parocho invito, ac reluctante? Et negativè respondit Eminentiſs. Card. de Lugo lib. 1. Respons. Moral. dub. 45. quem refert, & approbat ipse Gobatus d. tract. 9. num. 20. reddens hanc rationem, quia hoc gravissimum negotium, & ex quo gravissima inconvenientia sequuntur, merito reservavit sibi uni Summus Pontifex: & ita docent omnes scribentes. Sanchez d. libr. 7. disp. 1. num. 9. & ibi Victoria, Ledesma, & alii plurimi ex antiquis, ex modernis autem Mastrius d. disp. 7. num. 337. Eminentiſs. Cardin. de Laurea d. disp. 18. art. 4. num. 62. & Salmanticenses d. tract. 9. de Matrim. cap. 11. num. 7. atque num. 9. ubi addunt, querere DD. etsi Episcopi de facto non habeant hanc potestatem statuendi nova impedimenta dirimentia, an saltem eam habeant de Jure, ac vi ordinationis Episcopalis? & quamvis alii asserant, & alii negent; negativam sententiam amplectuntur ipsi Salmanticenses ibid. num. 9. & jure quidem, nam ut probatum est à nobis in nostris Decisionibus, de Sacram. Pœnitentiae Decis. XIX. num. 26. Episcopi nullam aliam habent Jurisdictionem (quæ necessaria est ad Leges ferendas) nisi illam, quam ipsis elargitur Papa, quem Christus constituit Monarcham, Principem, & Caput totius Ecclesiae; ideoque sicut à capite derivat omnis Virtus in membra; sic à Summo Pontifice Romano procedit omnis jurisdictio in alios Episcopos, ut latè demonstrant Fagnanus in cap. Perniciosam à num. 28. usque ad num. 54. de Offic. Ordin. Pax Jordanus tom. 1. Prelud. 3. num. 12. & 13. Barbosa de Jure Eccles. Univ. libr. 5. cap. 8. num. 19. Emanuel à Schellstrate tom. 2. Antiquit. Eccles. Dissert. 4. cap. 3. & Eminentiſs. Cardin. de Laurea de Sacramento Pœnitentiae disp. 18. art. 8. à num. 335. & seqq. Quapropter, cum nullibi legatur concessum per Summos Pontifices aliis Episcopis, ut possint in suis Diocesibus impedimenta dirimentia Matrimonium statuere; verior debet esse sententia docens, eosdem Episcopos prædictam potestatem non habere neque de Jure, neque de facto. Hinc contra tenorem Decreti, ac Edicti illius Praefuli praeservidi à Gobato relati, Sacra Congregatio Emin. Cardinalium S. Conc. Trid. Interpretum pluries declaravit, valida esse Matrimonia de repente con-

Doct. Clericali Tom. II. Lib. VI.

tracta coram Parocho invito, ac reluctante; ut habetur apud Salcedum in Addit. ad Diaz cap. 76. & ex Pignatello notat Abbas Pascucci tom. 2. Verb. Matrimonium pag. 23. in Compendio ejusdem Pignatelli.

Quoad Principes Christianos Laicos omnium Catholicorum scribentium concursus doctrina est, quòd licet in Matrimonio tanquam civili contractu possent decernere impedimenta etiam dirimentia pro bono regimine suorum populorum; attamen quia Matrimonium est à Christo Domino elevatum ad dignitatem Sacramenti; & sic quia tanquam Sacramentum substractum est à Laica Jurisdictione, ideoque Principes Laici non habent potestatem indicendi impedimenta dirimentia, nisi in Matrimoniis infidelium, si quos subditos habeant, quorum conjugia non sunt Sacramenta, sed simplices contractus; & hæc doctrina probatur: Primo ex cap. 1. de Sponsal. in quo decernitur, validum esse Matrimonium contractum cum alienigena, etiam si celebratum sit contra leges civiles suæ gentis. Secundo, ex cap. Tuam De Ordine cognit. in quo statuitur, causas Matrimoniales non ad forum Laicum, sed ad Ecclesiasticum pertinere. Tertiò, ex Concilio Tridentino, in quo sess. 24. can. 12. definitum est idem his verbis: Si quis dixerit causas Matrimoniales non spectare ad Judices Ecclesiasticos, Anathema sit. Quarto, quia Ecclesia ob dictam Sacramentalem excellentiam subtrahit Matrimonia fidelium à potestate Laica; & sibi, suæque Ecclesiasticæ Jurisdictioni reservavit. cap. Ecclesie S. Mariae. De Constit. d. c. 1. de Sponsal. d. cap. Tuam. De Ord. cognit. cap. Euphemium. 2. q. 3. cap. Multorum. 35. q. 3. Quintò, quia à Jure Canonico sæpè correctum est Jus Civile in tangentibus fidelium Matrimonia, prout in cap. Cum secundum Apostolum. De secundis nuptiis. in quo abrogatur Lex Civilis, quæ imponebat poenam infamiae Viduis mulieribus ad secundas Nuptias pervenientibus: & in cap. fin. de Raptor. in quo emendatur l. Unica. de Raptor. Virgin. quæ prorsus incapaces Matrimonii faciebat raptores cum Virginibus raptis. Alios textus addit Caramuel in Theologia Mor. Fundam. num. 2081. nempe cap. 1. in fin. De Consanguin. & Affin. cap. 12. De Excessib. Prelat. & cap. 4. & 5. De Secund. Nupt. Et Sextò, quia talis est Uſus Universalis, & immemorabilis Ecclesie Catholice, ut impedimenta dirimentia Matrimonia fidelium non constituantur à Principibus Laicis; sed ab Ecclesia ipsa, ac ejus Capite, qui est Romanus Pontifex; quare ita sentiunt, ac docent S. Thom. in 4. dist. 42. q. 2. ad 4. nec non in addit. 3. p. q. 57. art. 2. ad 4. Divus Bonaventura in 4. ead. dist. 42. quest. 2. art. 2. Paludan. ibid. q. 2. art. 2. concl. 6. Sotus ibid. art. 2. ad 2. Covaruvias 4. Decretal. 2. part. cap. 6. §. 1. Castropalaus de Matrim. disp. 4. punct. 1. Basilius Pontius libr. 6. cap. 1. num. 8. & 9. & cap. 2. per totum. Averſa quest. 9. sect. 2. Vers. Videndum ergo. Novissimè Mastrius d. disp. 7. de Matrim. num. 342. & aliis omiſſis, Pater Diana part. 5. tract. 1. resol. 16. plenius, ac diffusius part. 7. tract. 1. resol. 23. resol. 24. & resol. 25. Quæ quidem omnes resolutiones nunc sunt repositæ in Diana Coordinato tom. 9. tr. 2. resol. 340. 341. 342. & 343. in quibus fervidè tuetur hanc doctrinam contra quendam

P 2

Patrem

Patrem Rabardeum illam impugnantem; & ad eum convincendum fortissima argumenta, & innumeros Doctores, Theologos, atque Canonistas allegat, tenentes, ac scribentes, non posse à Principibus Laicis impedimenta dirimentia Matrimonia fidelium statui, aut introduci.

Sed præmissis graviter ob stare videtur id, quod scribit Caramuel in Theologia Morali Fundamentali n. 1120. his verbis: *Posse Principes ponere impedimenta dirimentia Matrimonium, tuerentur, nonnulli Galli, quorum multos libellos legimus, cum ante paucos annos de valore Matrimonii Fratris Regis Gallie agebatur. Posse Reges suos subditos declarare inhabiles ad Matrimonium contrahendum, si cause succurrentes posulent, dicebant rationi consentaneum esse, & præscripta consuetudini correspondere. Ratio erat, quia Matrimonium est contractus, & contractuum valor pendet à voluntate Regum. Probabant præscriptam consuetudinem, quia Filia Regis Caroli Calvi nupsit invito Rege; & Matrimonium fuit declaratum invalidum in Tribunale Ecclesiastico, pronunciante, non potuisse illam valide nubere sine licentia Regis. Idem etiam accidit in Matrimonio Filii ejusdem Regis Caroli.*

Controversia super valore Matrimonii Fratris Regis Gallie, quam exortam fuisse suo tempore ait Caramuel, fuit Anno 1634 eò quia Dux Aureliæ, vulgò d'Orleans Frater Regis Franciæ Ludovici XIII. duxerat in Uxorem Principissam Margheritam de Lorena sine licentia, & sine consensu ejusdem Regis, qui propterea instabat prædictum Matrimonium declarari ex hac causa irritum, & nullum; ut eleganter narrat Illustrissimus, ac Reverendissimus Marcus Baptaglinus Nucernus Episcopus in tom. 2. *Annalium Sacerdotii, & Imperii ad d. Annum 1634. n. 3.* ubi ita differt: *Risuscirva inflessibile il Rè nel volere dichiarato nullo il Matrimonio, & haveva contratto il Duca d'Orleans suo Fratello con la Principessa Margherita di Lorena. Et Paulò infra. Allegavasi per parte del Rè, che voleva la nullità, essere Legge fondamentale del Regno, che i Principi del Sangue Reale, come capaci di succedere alla Corona, e di suscitare seditioni in perturbamento della quiete publica, non potessero conquistare adherenze de' Parenti, mediante il Matrimonio, senza la licenza del Rè; e che essendo quello dell'Orleans difettoso di tale permissione, anzi contratto con Nemici della Corona, e per manifesto fomento delle rebellion, non poteva di ragione avere sussistenza. His attentis rationibus Parliamentum Parisiorum eodem Anno 1634. die 5. Septembris sententiavit, ac declaravit prædictum Matrimonium nullum, ut subdunt ipsamet Annalia ibid. sub. n. 5. his verbis: *Introdotta la causa nel Senato, & Parlamento di Parigi, questi entro il mese di Settembre pronuncio il quinto giorno la propria Sentenza,**

con la quale restò dichiarato nullo detto Matrimonio, come contratto dolosamente contro le Leggi del Regno; dichiarando rei di gravi pene, e la sudetta Sposa, ed ogni Consigliere, o mezzano, ch'avesse cooperato al di lui stabilimento. Et quod magis est eadem Sententia confirmata fuit ab Universo Clero Gallicano, subsequenti Anno 1635. Parisiis de more congregato, ita instante, (coram illo) Procuratore, seu Fiscali Regio, ut memorant eadem Annalia Sacerdot. & Imper. Anno 1635. num. 22. & 23. sic loquentia: Furono da Vescovi chiamati à consulta i Dottori della Sorbona, i Theologi Domenicani, gl'Agostiniani, li Carmelitani, Francescani, Foglianti, Minimi, Preti dell'Oratorio, e sino i Gesuiti, e Capuccini; col parere de' quali fu, il settimo giorno di Luglio, per Decreto di cinque Arcivescovi, ventitre Vescovi, e molti Abbati, stabilito che i Matrimoni contratti da Principi del Sangue Regio di Francia, che possono aspirare alla successione della Corona, e particolarmente di quelli, che vi sono più prossimi, come heredi presuntivi, fossero nulli senza il consentimento del Rè Regnante, in vigore della Consuetudine, e Privilegi della Chiesa Gallicana.

Ultra prædicta ad augendam propositam objectionem, circa potestatem Principis Laici in statuendis impedimentis Matrimonium dirimentibus, addere liceat id, quod testatur celeberrimus Doctor, & Beneficialista Franciscus Tondut Quæst. & Resol. benefic. part. 1. cap. 71. à n. 4. & seqq. videlicet, ex Ordinationibus Regiis in Gallia Matrimonia declarari nulla, si fiant nullis præmissis denunciationibus; vel si Filiifamilias minores annis 30. contrahant Matrimonium absque consensu paterno, Verba Tonduti num. 6. 7. & 8. sunt ista: *In casu proposito nulla aderant denunciationes ex parte viri, nec ex parte uxoris; & per consequens juxta Supremarum Curiarum Arrefta, & generalem Gallie observantiam, Matrimonium illud nullum, & irritum declarandum erat teste Carond. libr. 1. resp. 12. Ludovic. Bell. d. conf. 224. n. 10. Lovet d. litt. M. n. 6. in gloss. colum. 2. qui affirmat solemnitatem istam denunciationum, seu publicationum esse apud Gallos conditionem necessariam, sine qua Matrimonium subsistere non potest, sive inter majores, sive inter minores, non solum ex necessitate præcepti, sed etiam ex necessitate Sacramenti. Maynard. libr. 4. cap. 5. num. 4. Bouchel in Summ. Benefic. in Verb. Mariage in princ. Quod ego, nec multa alia Concilio minus conformia non propono decisivè, quia me remitto determinationi Sanctæ Matris Ecclesiæ; sed refero dumtaxat, quod in Gallia ex Regiis ordinationibus, aut aliàs solet observari. Alio etiam ex capite Matrimonium, de quo agitur, nullum declarabitur in Gallia, quia contractum fuit à filiofamilias absque consensu paterno,*

paterno, imò contra illius expressam voluntatem: quia de causa Matrimonia in Gallia nulla declarantur, & irrita; bene, aut male non decido; sed de hoc adsumt expressè ordinationes antiquæ, & recentes; quibus Matrimonia sine consensu parentum contracta declarantur invalida. Hæc omnia Tondut.

Respondet Caramuel ubi supra num. 1120. consensum paternum desiderari pro validitate Matrimoniorum, quæ filiifamilias volunt contrahere; non ex solo præcepto Regis, sed ex jure Ecclesiastico emanato in Concilio Meldensi (sic dictum à Melda Civitate, vulgò Meaux, 33 in qua fuit congregatum in Gallia Lugdunensi, cujus Episcopus est suffraganeus Archiepiscopi Parisiensis, teste Ferrario in Lexic. Geographic. Verb. Melde) unde idem Caramuel subdit: Nec me urget auctoritas, nam Matrimonium Filia Caroli Calvi, aut etiam Filii declaratum fuit ab Ecclesia invalidum, & nullum; non quòd factum fuisset contra voluntatem Regis; sed quòd fuisset contra voluntatem parentis: nam in Concilio Meldensi, ut Filii sub disciplina Parentum manuteneantur, sub pena nullitatis præcipitur, ut Matrimonium non ineant sine conscientia, & consensu Parentum. Filia igitur Regis Caroli Calvi invalidè nupsit, non propter impedimentum latum à Lege seculari; sed latum à Lege Ecclesiastica: non quòd ad valorem Matrimonii consensus Regis requireretur; sed quia requirebatur consensus Patris; quamobrem si Carolus Calvus non esset Rex, eodem omnino modo illud Matrimonium fuisset invalidum. Hæc omnia acutissimus Caramuel.

Cæterum facile est demonstrare supradictas Historias, at declarationes nullitatum Matrimoniorum ob defectum consensus Regis in Nuptiis initis eo infcio, vel reluctante, à natis Sanguine Regio, non esse contrarias Catholicæ doctrinæ, & sensui universalis Ecclesiæ, si dixerimus, eas processisse, ac procedere vigore immemorabilis consuetudinis, quæ viget in Gallia; & à qua est introductum, ut deficientia consensus Regis, dum ejus consanguinei sunt Matrimonium contracturi; vel parentum, si filiifamilias velint Uxores ducere, sit impedimentum dirimens, ex quo resultant ipsamet Matrimoniorum nullitates. Jam probatum est supra n. 20. omnes Theologos, ac Canonistas concedere hanc potestatem Consuetudini ex iusta causa introductæ, ac legitime præscriptæ, & à Summo Pontifice saltem tacite approbatæ, statuendi scilicet impedimenta Matrimonii dirimentia. Potuit itaque Anno 1634. & 1635. declarari nullum, & invalidum Matrimonium Ducis Aureliæ, Fratris Ludovici XIII. Regis Franciæ, tanquam contractum sine consensu Regio, vigore ejusdem Consuetudinis innixæ tum præscriptioni, tum rationi. Præscriptio est notoria, quia si hæc in rebus Ecclesiæ acquirit spatium annorum quadraginta. cap. De quarta. cap. Ad Aures. De Præscriptionib. Salmanticenses n. tract. 9. cap. 11. num. 24. ubi hoc tempus, ajunt; sufficere pro sta-

tuendis impedimentis dirimentibus; utique consuetudo requirendi, & obtinendi consensus Regis in consanguineis ejus in Gallia; non solum erat 40. Annorum, sed Annorum octingentorum, quia ex Spondano, & aliis Historicis Carolus Calvus Rex Galliæ regnabat Anno 840. & sic Annis octingentis ante Regem Ludovicum XIII. Imò supra mille Annos extare consuetudinem in Gallia, ut consanguinei illius Regis non nubant absque ejus assensu, deducitur ex exemplo Licinii, Regio Sanguine Clotarii Regis (qui regnabat in Gallia Anno Christi 527.) descendens, quem Matrimonium contraxisse, requisito prius, ac obtento ejusdem Regis Clotarii consensu notant Bollandus in Vita ejusdem Licinii die 14. Februarii, & Hieron. à Basilica Petri Metamorph. Sacr. part. 1. convers. 5. quos retuli supra in præcedenti Decis. XVII. num. 33. Igitur de immemorabili illa Gallicana consuetudine ambigere nemo potest.

De Ratione autem, videlicet, quod sit rationabilis manifestè patet, tum in natis de Sanguine Regio, adstrictis ad non contrahendum Matrimonium absque consensu Regis sub pœna nullitatis, ne perturbent publicam quietem, 38 promovendo rebelliones ex fomento exterorum Principum, quibus se affines faciunt, contrahentes Matrimonia sine assensu Regis; tum in filiifamilias, ut sub disciplina Parentum manuteneantur, ut ex Concilio Meldensi innuit Caramuel supra relatus. Quapropter Matrimonium Filia, ac Filii Caroli Calvi, Regis Franciæ de Anno 840. atque illud Ducis Aureliæ Fratris Regis Ludovici XIII. de Anno 1634. nulla, & invalida fuerunt declarata ex defectu consensus Regii, quem Consuetudo rationi consona, & legitime præscripta ab immemorabili tempore decrevit esse impedimentum dirimens in illo Regno; idèque Sapientissimi Præfules Cleri Gallicani, qui prædictam declarationem fecerunt Anno 1635. adjunxerunt, se ita sententiarè, ac declarare vigore Consuetudinis.

Colligitur ex his omnibus, quòd indicare impedimenta dirimentia Matrimonium spectat tum ad Summum Pontificem, tanquam caput Ecclesiæ, tum ad Ecclesiam ipsam universalem, quæ in Conciliis Generalibus recognoscitur; tum etiam ad Consuetudinem ex rationabili causa inductam, ac legitime præscriptam, & ab eodem Summo Pontifice approbatam; secus autem ad Reges, seu Principes Laicos, ut rationibus, juribus, ac innumeris propè allegatis Doctoribus demonstrat Diana Coordinatus in cit. tom. 9. tract. 2. resol. 340. cum tribus aliis resolutionibus sequentibus; & antecederet eod. tom. 9. tract. 2. resol. 222. quæ habetur in Diana inordinato part. 5. tract. 1. resol. 16. in quibus omnibus resolutionibus ab eo formatis occasione nullitatis Matrimonii antedicti Ducis Aureliæ, vulgò de Orleans, Fratris Ludovici XIII. Regis Galliæ Anno 1634. & 1635. doctè, eruditè, ac nervosè probat, Reges, ac Principes Laicos non posse statuere impedimenta dirimentia Matrimonium, sed non tetigit punctum controversiæ; quia Matrimonium Ducis Aureliæ Fratris Regis fuit declaratum

tum nullum, & irritum ex defectu consensus Regis vigore immemorabilis, rationabilis, ac legitimæ Consuetudinis, quæ firmaverat pro impedimento dirimente deficientiam prædicti consensus Regii; sicut pro Matrimoniis filiorum familias firmavit, & statuit esse impedimentum dirimens defectum consensus Paterni, ut ex Tonduto *super num. 32.*

Corollarii loco addendum, disputare DD. an sicut Consuetudo potest inducere impedimenta dirimentia; ita habeat vim tollendi, & abrogandi ea, quæ à Jure Ecclesiastico sunt introducta? Alii negant, alii affirmant, qui, super hoc quæsito allegantur à Salmanticensibus *d. tract. 9. cap. 11. punct. 2.* Ipsi amplectuntur affirmativam, quia consuetudo legitima abrogat legem contrariam scriptam. *cap. fin. de Consuetud. & ita sentiunt etiam Sanchez libr. 7. disp. 4. num. 4. Azorius libr. 1. cap. 17. quæst. 8. Bonacina de Matrim. q. 3. punct. 1. n. 7. Pontius libr. 6. cap. 4. n. 6. & alii apud eodem Salmanticenses, qui cæteris studiosius agunt de efficacia consuetudinis in inducendis, & in abrogandis impedimentis dirimentibus. Exemplum habetur infra Decis. XXVI. num. 19. ex Basilio Pontio asserente, Consuetudinem abrogasse impedimentum dirimens disparis Religionis inter Catholicum, & hæreticum.*

Tandem non est ignorandum, omnes Doctores asserere, esse peccatum mortale contrahere Matrimonium scienter cum impedimento non solum dirimente, sed etiam impediante tantum. Perez de Matrim. *disp. 22. sect. 2. & 3. Cotonius libr. 5. Controv. 1. num. 288.* imò addunt committi Sacrilegium; sed Gobatus *tract. 9. n. 59. & 60.* excusat à Sacrilegio contrahentem cum dirimente, quia hic nullum suscipit Sacramentum. Quod si qui contrahant Matrimonium putantes inter se esse impedimentum dirimens, quod tamen re vera non fit; Utrum validum sit Matrimonium? Alii asserunt, alii negant; ut ostendit Mastrius in *4. sent. d. disp. 7. num. 372.* qui num. 373. opiniones inter se pugnantes conciliat dicens, quod si contrahentes intendunt facere id, quod possunt, validè contrahunt; invalidè autem, si credentes adesse certum impedimentum dirimens, non intendunt contrahere; sed simulatè actionem illam gerere.

DECISIO XIX.

ARGUMENTUM.

Explicatur primum Impedimentum dirimens, quod vocatur ERROR, data ejus divisione, quod sit vel circa substantiantiam Personæ, vel circa Qualitatem. Error circa Personam dirimit Matrimonium, ut de Lia ducta pro Rachele à Patriarcha Jacob. Sub nomine ERRORIS ostenditur venire Stultitiam, & inter stultos connumerari nimium Amantes, ac Ebrios, quorum Matrimonia quando nulla sint, demonstratur. Idemque docetur de Impuberibus. De ERRO-

RE qualitatis personæ, & quando irritet conjugium? per varias Regulas, & Exempla à DD. sumpta, plenè, ac doctè differitur.

SUMMARIUM.

- 1 Ignorantia differt ab errore. Et quomodo?
- 2 Error in Matrimonio alius personæ, & alius qualitatis.
- 3 Error circa personam irritat Matrimonium.
- 4 Consensus humani epitheta, laudes, ac energia.
- 5 Consensus defectus non suppletur per Clausulam suppletes &c.
- 6 Lia, ac Jacob Matrimonium an fuerit validum? & num. 11.
- 7 Benedictio data ab Isaac per errorem an fuerit valida? & num. 12.
- 8 Sacramenta data alicui cum errore personæ an valida sint? & num. 14.
- 9 Vendens rem Joanni credens esse Petrum, an valeat venditio? & num. 16.
- 10 Consensus deficit, ubi est error in personæ.
- 12 Lia, & Rachel vita activa, ac contemplativa symbolum.
- 15 Ministri Sacramentorum semper intendunt ea dare personæ præsentī, illa suscipienti.
- 16 Vendere rem unam pro alia irritat contractum.
- 17 Amentia, & defectus ætatis irritant Matrimonium.
- 18 Fatui, seu Amentes, & Stulti an possint contrahere Matrimonium?
- 19 Amor species stultitiæ.
- 20 Amoris passio quam corporis partem efficiat?
- 21 Amor nimius vertitur in furorem.
- 22 Amoris nimii æstro contractum conjugium an valeat?
- 23 Ebrietas an irritet Matrimonium in ea contractum?
- 24 Impuberes an possint contrahere Matrimonium de præsentī?
- 25 Dispensare an possit Papa, vel Episcopus, ut impuberes contrahant Matrimonium de præsentī?
- 26 Error qualitatis personæ non irritat Matrimonium, nisi redundet in substantiantiam personæ.
- 27 DD. discordia circa errorem qualitatis irritantem.
- 28 Qualitas deducta sub conditione, si deficiat, irritat Matrimonium.
- 29 Regula pro cognoscenda qualitate dirimentis.